

Eluned Morgan AS/MS
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Russell George AS
Cadeirydd, y Pwyllgor Iechyd a Gofal cymdeithasol

Seneddlechyd@senedd.cymru

17 Mawrth 2023

Annwyl Russell

Diolch ichi am eich llythyr a'r cwestiynau a gyflwynwyd gan eich Pwyllgor yn ymwneud â Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru). Rwyf yn falch o ddarparu fy ymateb a atodir yn Atodiad A.

Yn eich llythyr, fe wnaethoch gynnig y cyfle hefyd i ddarparu tystiolaeth ysgrifenedig atodol mewn perthynas â'r Bil. O'r herwydd, rwyf wedi darparu gwybodaeth ychwanegol am gydweithio â'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol i gefnogi'r Pwyllgor gyda'r gwaith craffu ar y Bil.

Hyderaf fod yr ymatebion yn Atodiad A yn ateb eich cwestiynau. Er hynny, os oes unrhyw gwestiynau neu feysydd pellach y mae angen eglurhad yn eu cylch, mae fy swyddogion a minnau'n hapus i ddarparu gwybodaeth bellach yn ysgrifenedig, neu fel rhan o sesiwn briffio technegol.

Rwyf yn anfon copi o'r llythyr hwn at Gadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a Chadeirydd y Pwyllgor Cyllid er gwybodaeth.

Yn gywir

Eluned Morgan AS/MS
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

ATODIAD A

BIL CAFFAEL Y GWASANAETH IECHYD (CYMRU) - YMATEB I GWESTIYNAU ODDI WRTH Y PWYLLGOR IECHYD A GOFAL CYMDEITHASOL, 9 MAWRTH 2023.

C1:

A fyddech cystal â darparu amserlen sy'n nodi cerrig milltir allweddol a'ch amcangyfrifon gorau ar hyn o bryd o'r amserlenni sy'n gysylltiedig â'r Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd, rheoliadau a digwyddiadau cysylltiedig eraill, gan gynnwys:

a. Eich dealltwriaeth o pryd mae Bil Caffael Llywodraeth y DU yn debygol o gael Cydsyniad Brenhinol a dod i rym; pryd y disgwylir i Lywodraeth y DU gyhoeddi canlyniadau ei hymgyngoriad ar Gyfundrefn Dethol Darparwyr (PSR); a phryd y disgwylir i Lywodraeth y DU osod rheoliadau drafft i roi effaith i'r PSR gerbron y Senedd.

Bil Caffael Llywodraeth y DU

Ar ôl iddo gael ei gyflwyno ym mis Mai 2022, mae Bil Caffael Llywodraeth y DU wedi cwblhau ei daith drwy Dŷ'r Arglwyddi ac mae bellach ar ei ffordd drwy Dŷ'r Cyffredin. Disgwylir iddo gael y Cydsyniad Brenhinol ar ddiwedd Gwanwyn 2023, ac ar ôl hynny, caiff is-ddeddfwriaeth ei gwneud i roi effaith i rai elfennau o'r Bil a'r gyfundrefn ehangach. Mae hyn yn golygu bod y Bil yn debygol o fod ar waith ar ddechrau 2024.

Cyfundrefn Dethol Darparwyr yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol (DHSC)

Mae DHSC a GIG Lloegr yn gweithio i sefydlu'r Drefn Dethol Darparwyr a byddant yn rhoi diweddariad ar gyflawni maes o law, gan gynnwys cyhoeddi'r ymatebion i'r ymgynghoriad, y disgwylir iddynt gael eu cyhoeddi cyn i'r rheoliadau gael eu gosod. Rhagwelir y rheoliadau, gyda DHSC yn cynghori rhanddeiliaid nad oes disgwyl i'r Gyfundrefn Dethol Darparwyr gael ei defnyddio cyn Gorffennaf 2023 - gweler gwybodaeth ar y ddolen [yma](#).

b. Pryd ydych yn rhagweld y bydd yr ymgynghoriad 12 wythnos yr ydych wedi ymrwymo iddo yn digwydd.

Ar hyn o bryd, y disgwyliad yw y cynhelir yr ymgynghoriad cyn gynted ag y bydd yn ymarferol, yn dilyn y Cydsyniad Brenhinol, yn ddarostyngedig i gymeradwyaeth y Senedd. Byddai hynny'n golygu bod y cyfnod ymgynghori yn debygol o ddechrau yn yr Hydref. Er hynny, mae'r amseru hwn yn seiliedig ar weld y Rheoliadau terfynol a'r canllawiau ar y Gyfundrefn Dethol Darparwyr gan y DHSC yn ystod yr ychydig fisoedd nesaf, er mwyn ein galluogi i ddatblygu egwyddorion gweithredol ar gyfer Cymru, yr ydym yn bwriadu ymgynghori arnynt.

c. Pryd ydych yn rhagweld gosod rheoliadau drafft a chyhoeddi canllawiau statudol o dan y Bil, a phryd ydych yn rhagweld y byddant yn dod i rym

Ar wahân i'r rhagdybiaethau y bydd hynt lwyddiannus Bil Caffael Llywodraeth y DU a Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru) yn llwyddiannus, a derbyn manylion y Gyfundrefn Dethol Darparwyr gan DHSC, rydym yn rhag-weld ymgynghori ar egwyddorion gweithredu trefn gaffael newydd ar gyfer y gwasanaeth iechyd i Gymru fel y nodir uchod yn C1(b). Rydym yn rhag-weld gosod rheoliadau ar ddechrau yn 2024 a byddant yn dod i rym yn y Gwanwyn 2024.

Nod y llinell amser arfaethedig hon yw cyd-fynd cyn belled â phosibl â newidiadau diwygio caffael ehangach o ganlyniad i Fil Caffael Llywodraeth y DU i leihau'r effaith weithredol ar gyfer yr 'awdurdodau perthnasol' a fydd yn rhoi'r cyfundrefnau caffael newydd ar waith.

C2:

Crynodeb bras o'r dull yr ydych yn rhagweld y byddwch yn ei ddefnyddio yn eich ymgynghoriad 12 wythnos. Er enghraifft, a fydd yr ymgynghoriad yn canolbwyntio ar addasrwydd PSR Llywodraeth y DU i'w gymhwyso yng Nghymru, ar yr egwyddorion a allai fod yn sail i drefniadau newydd yng Nghymru, neu ar reoliadau drafft penodol neu ganllawiau statudol drafft.

Ein bwriad presennol yw cynnal ymgynghoriad cyhoeddus 12 wythnos ar egwyddorion gweithredol y gyfundrefn gaffael newydd, yn seiliedig ar sut bydd y Gyfundrefn Dethol Darparwyr yn gweithredu yn Lloegr ac a yw hwn yn ddull y dylem ei atgynhyrchu yng Nghymru i raddau mwy neu lai lle bo'n briodol.

Bydd canlyniad yr ymarfer ymgynghori yn llywio datblygu rheoliadau'r dyfodol a chanllawiau statudol (a gaiff eu datblygu mewn partneriaeth â GIG Cymru). O'r herwydd, nid ydym yn cynnig ymgynghori ar hyn o bryd ar fanylion rheoliadau Cymru a chanllawiau statudol.

C3:

Yn eich sesiwn gyda'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ar 6 Mawrth, cwestiynodd Cadeirydd y pwyllgor, Huw Irranca-Davies AS, y rhyngweithio rhwng Deddf Marchnad Fewnol y Deyrnas Unedig 2020 a nwyddau sy'n gysylltiedig â gwasanaethau iechyd sy'n cael eu caffael yn dilyn rheoliadau a wnaed o dan bŵer 'creu' y Bil. Mewn ymateb, esboniodd un o'ch swyddogion mai safbwynt Llywodraeth Cymru yw pan fydd y Senedd yn deddfu mewn maes sydd heb ei gadw'n ôl, mae'n gwneud hynny'n rhydd o ofynion y Ddeddf. Fodd bynnag, mae'r amseru hwn yn seiliedig ar ôl gweld y Rheoliadau a'r canllawiau terfynol ar y Drefn Dewis Darparwyr gan y DHSC yn ystod yr ychydig fisoedd nesaf, er mwyn ein galluogi i ddatblygu egwyddorion gweithredol ar gyfer Cymru, y bwriadwn ymgynghori â hwy. A allwch chi ddarparu dadansoddiad pellach sy'n dangos sut a pham y mae Llywodraeth Cymru wedi dod i'r farn hon?

Safbwynt Llywodraeth Cymru yw nad yw Ddeddf Marchnad Fewnol y DU yn effeithio ar gymhwysedd deddfwriaethol y Senedd - h.y. nid yw'n atal y Senedd rhag gwahardd neu reoleiddio gwerthu amrywiaeth o nwyddau yng Nghymru, er enghraifft, oni bai bod yr un eitemau hefyd yn destun gwaharddiadau neu reoleiddio cyfatebol ledled y DU, neu am fod Llywodraeth y DU wedi cytuno i waharddiad penodol ar fater. Byddai cyflawni hyn, o gofio statws Deddf Llywodraeth Cymru 2006 fel statud cyfansoddiadol, yn gofyn am ddiwygio rhannau helaeth o gymhwysedd presennol y Senedd. Nid yw Deddf Marchnad Fewnol y DU yn gwneud hyn. Mae gwneud fel arall – i ddiwygio cymhwysedd trwy ymhlygiad – yn groes i'r egwyddor o gyfreithlondeb. Dyma pam na fydd y Bil ac unrhyw reoliadau yn y dyfodol yn ymgysylltu â Deddf Marchnad Fewnol y DU.

Gwybodaeth atodol

Perthynas barhaus â'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol ar y Gyfundrefn Dethol Darparwyr

Hoffwn achub y cyfle i amlinellu'r sefyllfa mewn perthynas â deialog flaenorol a deialog barhaus â DHSC ar gyflwyno'r Gyfundrefn Dethol Darparwyr yn Lloegr. Cafodd Deddf Iechyd a Gofal Llywodraeth y DU y Cydsyniad Brenhinol ym mis Ebrill 2022 ac roedd y darpariaethau yn y Ddeddf sy'n ymwneud â chaffael y gwasanaeth iechyd yn gymwys i Loegr yn unig. Bu rhyngweithio cyfyngedig rhwng DHSC a'm swyddogion innau ar y Gyfundrefn Dethol Darparwyr ar hyn o bryd wrth i bolisi DHSC gael ei ddatblygu, ac roedd gwerthfawrogiad cyfyngedig gan DHSC ar yr effaith weithredol ganfyddedig ar gyfer caffael yn y gwasanaeth iechyd yng Nghymru.

Er hynny, wrth i bolisi gael ei ddatblygu ymhellach ac wrth i ryngweithio gynyddu, cydnabuwyd effaith bosibl y Gyfundrefn Dethol Darparwyr arfaethedig ar gaffael yn y gwasanaeth iechyd yng Nghymru. O ganlyniad, ym mis Gorffennaf 2022, ysgrifennais at Weinidog Iechyd Llywodraeth y Deyrnas Unedig ar y pryd, Maria Caulfield AS, i fynegi fy awydd i ddeall yn well sut y byddai'r bwriad i gyflwyno'r Gyfundrefn Dethol Darparwyr yn Lloegr yn effeithio ar gaffael yn y gwasanaeth iechyd yng Nghymru. Pwysleisiais bwysigrwydd cryfhau'r berthynas bresennol rhwng ein swyddogion; parhau i ymgysylltu â'r mater a gofyn am weld rheoliadau drafft y Gyfundrefn Dethol Darparwyr ar y cyfle cyntaf.

Ers hynny mae fy swyddogion a'u cymheiriaid yn DHSC wedi meithrin perthynas waith ardderchog. Mae DHSC wedi cadw cysylltiad rheolaidd â'm swyddogion ar hynt y Gyfundrefn Dethol Darparwyr ac mae fy swyddogion wedi trafod cyflwyno'r Bil Caffael y Gwasanaeth Iechyd (Cymru). Lle bo'n briodol gwneud hynny, mae DHSC wedi rhoi gwybodaeth ddrafft i'm swyddogion am gynigion ar gyfer Y Gyfundrefn Dethol Darparwyr, gan gynnwys gweld rheoliadau drafft, a rannwyd yn gyfrinachol yn gynnar yn eu datblygiad. Mae'r berthynas waith agos hon yn parhau ac rydym yn rhag-weld y bydd DHSC yn rhannu copïau o'r rheoliadau gorffenedig pan fyddant wedi'u cwblhau ac yn barod i'w gosod.